

Waar zijn de vrouwen in de geschiedenis?

Lang was er het beeld dat de mannen in de prehistorie gingen jagen en de vrouwen vruchten en zaden verzamelden. Maar waarschijnlijk waren mannen en vrouwen in de prehistorie gelijk aan elkaar.

Samenwerken om te overleven

Er zijn op de wereld verschillende groepen mensen die nog steeds leven als jagers en verzamelaars. Uit onderzoek naar de families in die groepen blijkt dat mannen en vrouwen er best wel gelijkwaardig zijn aan elkaar. Ander onderzoek **toont aan** dat mannen en vrouwen bij de jager-verzamelaars evenveel voedsel bijeenbrengen voor de groep. Bovendien is het normaal dat mannen én vrouwen voor de kinderen zorgen.

Ook andere bronnen **suggesteren** dat vrouwen in de prehistorie net zo goed gingen jagen. In 27 prehistorische graven in Noord- en Zuid-Amerika vonden ze pijlpunten en dierenbotten; 11 daarvan waren graven van vrouwen. Ze denken dat die pijlpunten en bijvoorbeeld dierenbotten betekenen dat degene in het graf een actieve jager was. Archeologen denken dat mannen en vrouwen in die tijd wel moesten samenwerken om te overleven.

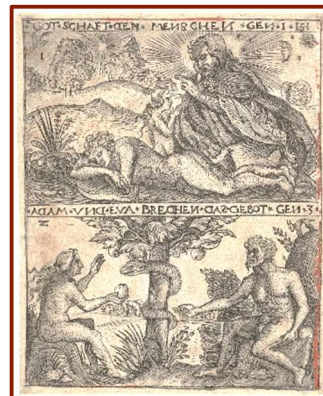
Archeologen waren tot ver in de twintigste eeuw bijna altijd mannen. Daardoor werd er met een mannelijke blik naar de geschiedenis gekeken. Mannelijke archeologen dachten bijvoorbeeld dat de aanwezigheid van wapens het bewijs was dat het graf van een mannelijke krijger was, terwijl potjes en sieraden bewezen dat de overledene een vrouw was. Maar inmiddels weten we dat er ook vrouwelijke krijgers bestonden en dat veel prehistorische mannen ook sieraden droegen.

Adam en Eva

Hoe kijken we naar mannen en vrouwen? Al in de prehistorie geloofden mensen in verhalen over leven en dood, over goden en het ontstaan van de wereld. Zulke verhalen over de mens,

over leven en dood en het ontstaan van het leven noemen we **mythen**. Een mythe is niet bewezen waar, maar mensen geloven er wel in en vinden de verhalen belangrijk, omdat ze lessen vertellen over hoe je moet leven.

In de meeste mythen is er een god die de wereld heeft geschapen. In dit scheppingsverhaal hebben mannen en vrouwen vaak een andere rol, zoals in het christelijke scheppingsverhaal van Adam en Eva. Eva werd gemaakt uit een rib van Adam en zij was dus de tweede mens. Als mensen zulke scheppingsverhalen als geloof zien, horen die verschillen tussen mannen en vrouwen ook bij het geloof. Vrouwen kregen een andere rol dan mannen. Ze hadden minder rechten en mogelijkheden.

De vrouwelijke blik

Hebben vrouwen dan wel dezelfde **ambities** als mannen? Willen zij ook de leiders van een land zijn, directeurs van topbedrijven? Waarom niet? In Finland is sinds 2019 een regering met vijf vrouwelijke partijleiders aan de macht. Er is geen reden om te denken dat vrouwen niet hetzelfde **potentieel** hebben als mannen.

Hadden de vrouwen in de prehistorie wel het potentieel om jagers te zijn? Om te kunnen jagen, moet je immers snel en sterk zijn? Ook dat beeld is in de loop der tijd bijgesteld. Waarschijnlijk werd er veel gejaagd op kleine dieren. Grotere dieren, zoals mammoeten werden meestal gevangen als ze verwond of ziek waren. Pas in de tijd van de landbouw gingen vrouwen vooral het werk in en rondom het huis doen.

Terug naar onze tijd. Sinds vrouwen ook wetenschappers zijn en op allerlei plekken werken, worden er ontdekkingen gedaan die met de mannelijke blik niet gezien werden. Meisjes of jonge vrouwen doen het nu zelfs beter op school dan jongens. Toch verdienen ze nog steeds minder geld.

Hoe zorgen we ervoor dat de stem van mannen en vrouwen gehoord wordt?

Waar zijn de vrouwen in de geschiedenis?

Leer de nieuwe begrippen: **aantonen** – **suggereren** – **mythe** – **ambitie** – **potentieel**.

aantonen: bewijzen, laten zien

VOORBEELD: Met DNA-onderzoek is **aangetoond** dat een Viking-legerleider vrouw was.

VRAAG: Hoe zou **aangetoond** kunnen worden dat de man of vrouw in een graf met pijlpunten ook echt zelf jager was? De pijlpunten kunnen ook geschenken zijn.

suggereren: voorstellen, een idee geven

VOORBEELD: Veel scheppingsverhalen **suggereren** dat de vrouw een tweede plek heeft.

VRAAG: Als mannen en vrouwen evenveel voedsel verzamelen, wat **suggereert** dit dan over hun rollen in de groep?

de mythe: verhaal over het geloof en het bestaan van de mens

VOORBEELD: In bijna alle **mythen** komt een zondvloed voor, een grote overstroming als straf van een god voor de fouten van de mens.

VRAAG: Welke (verzamelingen van) **mythen** ken jij allemaal?

Het woord 'mythe' wordt ook gebruikt voor iets wat niet waar is, een fabeltje.

Het is een **mythe** dat vrouwen sneller verliefd worden dan mannen. Uit onderzoek blijkt dat dit hetzelfde is!

de ambitie: streven, eerbij, hoger doel dat je wilt bereiken

VOORBEELD: In de geschiedenis werd het niet altijd gewaardeerd als vrouwen hoge **ambities** hadden, want zij mochten zelfs niet naar school.

VRAAG: Zijn de **ambities** van de jongens in de klas anders dan die van de meisjes?

het potentieel: vermogen, mogelijkheid die je in je hebt om iets te kunnen doen

VOORBEELD: Nu meisjes en vrouwen het beter op school doen dan ooit, wordt eindelijk hun **potentieel** benut.

VRAAG: Is er nog wel een verschil in het **potentieel** van mannen en vrouwen?

Waar zijn de vrouwen in de geschiedenis?

Een vrouw kan nog zo veel **ambitie** hebben, er zijn samenlevingen waarin ze geen carrière kan maken. Ook in Nederland, in Europa, zijn er tijden geweest waarin vrouwen minder rechten hadden. Een vrouw moest gehoorzaam zijn aan de man. Alleen mannen waren politicus, directeur of wetenschapper. Dat is eigenlijk wel zonde van het **potentieel** van de vrouw – gelukkig is het nu al anders. Inmiddels is wel **aangehouden** dat vrouwen net zoveel kunnen leren en bereiken als mannen.

Waarom moesten vrouwen gehoorzamen aan de man? In Europa werd de christelijke cultuur steeds groter. Volgens het christelijk geloof hebben mannen en vrouwen een andere positie. Je zou kunnen **suggesteren** dat die verschillen al beginnen bij de **mythe** van de schepping.

Om na te denken over de vraag of een mythe ons denken over mannen en vrouwen bepaalt, moet je ook iets weten over de scheppingsverhalen. Waarom werd de mens geschapen? Was de eerste mens man of vrouw? Hoe werd de man gemaakt? Hoe werd de vrouw gemaakt? Wat is verder belangrijk in de verschillen tussen man en vrouw? En zijn deze verhalen 'ouderwets' of hebben ze nog steeds invloed op ons denken?

ONTDEKVRAAG

Wat vertellen verschillende scheppingsverhalen over de schepping van man en vrouw?

Verdeel de scheppingsverhalen in de klas en vul in wat je weet of zoek er zelf meer informatie over op internet. Noteer in het schema wat jij gevonden hebt over de schepping van man en vrouw bij scheppingsverhaal 1, 2 of 3. Wanneer je het in de klas bespreekt, vul je het schema verder in met de antwoorden van anderen.

	de schepping van man en vrouw
1) christelijk en joods scheppingsverhaal	
2) islamitisch scheppingsverhaal	
3) de Griekse mythologie	
4) een andere mythologie	

ONTDEK MEER!

Sinds wanneer mogen vrouwen in Nederland a) naar school, b) naar de universiteit, en c) stemmen bij de verkiezingen?

Waar zijn de vrouwen in de geschiedenis?

Spreek je uit! Je hebt nu genoeg kennis over het onderwerp om er een mening over te hebben. Er is één stelling en je bent vóór of tegen het standpunt. Gebruik in het debat de nieuwe begrippen: **aantonen – suggereren – mythe – ambitie – potentieel.**

Standpunt: In de top van de wetenschap, het bedrijfsleven en de politiek moet minimaal 40% van de leiders vrouw zijn.

We noemen zo'n minimum ook wel een 'vrouwenquotum'. Op dit moment is in veel topfuncties slechts 20% vrouw.

Als je vóór het vrouwenquotum bent, vind je dus dat organisaties een boete mogen krijgen als ze niet minimaal 40% vrouwen in de leiding hebben.

Als je tegen het quorum bent, ben je niet per se tegen vrouwen in topfuncties, maar je vindt dat een minimum van 40% vrouwen in topfuncties niet afgedwongen moet worden met boetes.

Maak hier jouw notities voor het debat.

This image shows a single sheet of white paper with horizontal blue ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are approximately 20 lines visible. The paper has a slightly aged or off-white appearance.

Deze zinnen helpen je om een goede bijdrage te leveren aan het debat:

- Als er meer vrouwen leiders zijn, dan...
- Als er weinig vrouwen leiders zijn, dan...
- Dus als ik je goed begrijp, dan zeg jij dat...
- Ik ben het niet met je eens als je zegt dat...

hulpzinnen!

Waar zijn de vrouwen in de geschiedenis?

Schrijf op wat jij denkt over het onderwerp. Gebruik daarbij de nieuwe begrippen: **aantonen** – **suggereren** – **mythe** – **ambitie** – **potentieel**.

Kies je standpunt en schrijf in volledige, nette zinnen op wat jij vindt en waarom je dat vindt. Geef minimaal drie argumenten bij je standpunt (drie redenen waarom je dit vindt). De hulpzinnen helpen je op weg.

- Ik vind dat...
- Door het onderzoek naar vrouwen in de prehistorie hebben we het volgende ontdekt: ...
- Dit voorbeeld laat zien dat...
- Ten tweede is aangetoond dat...
- En tot slot denk ik persoonlijk dat...

hulpzinnen!

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and extend across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

Schrijf creatief!

Herschrijf de geschiedenis - of de toekomst. Niet de mannen, maar de vrouwen zijn de baas.

Bedenk een samenleving waarin de vrouwen de leiders zijn. Hoe ziet die samenleving eruit?

Wat zijn hun wetten, hun mythen, hun successen? Geef een beschrijving alsof dit een uitleg is in een schoolboek.